

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

מופק בסיוע של:
ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

חמדת ימים HEMDAT YAMIM

וילך תשע"ו

פרשת שבוע

"וַאֲנִי קָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לִי טוֹב" (תהלים ע"ג כח)

הרב יוסף כרמל, ראש כולל "ארץ חמדה"

בדברינו לפרשת נצבים הצענו כי עיקר מאמצינו, בימים מיוחדים אלה, צריכים להיות מופנים לכיוון של בקשת קרבה לאלקים. קרבה זו יכולה לבא לידי ביטוי בכמה וכמה בחינות.

התשובה - עצם מציאותה הרוחנית של תופעת התשובה, גם ללא קשר ישיר לתיקון של חטא מסוים, משמעותה היא קרבה להקב"ה. לכן, לימודנו רבותינו כי תשובה קדמה לעולם, כמו שמפורש במסכת פסחים: "שבעה דברים נבראו קודם שנברא העולם, ואלו הן: תורה, ותשובה, וגן עדן, וגיהנם, וכסא הכבוד, ובית המקדש, ושמו של משיח" (דף נד ע"א). לכן, בראש חודש אלול מתחילים ימי התשובה שמשמעותם היא: "וַאֲנִי קָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לִי טוֹב".

ימי הדין - בברייתא מבואר כי "רבי יוסי אומר: אדם נידון בכל יום, שנאמר ותפקדנו לבקרים. רבי נתן אומר: אדם נידון בכל שעה, שנאמר לרגעים תבחננו" (ראש השנה דף טז ע"א, עייש בסוגיא). אם כך, מה המשמעות של יום הדין בראש השנה?

ניתן להסביר כי בתקופה המיוחדת שבין ראש חודש אלול להושענא רבה, פתוחה יותר הדרך להתקרב אל הקב"ה על ידי הנכונות להיות נידון. ההכרזה כי הקב"ה הוא שופט כל הארץ שעושה משפט צדק, גם היא מעלה את האדם על מסלול, שבסופו הוא מכריז: "וַאֲנִי קָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לִי טוֹב".

ימי הסליחות והרחמים - הימים שבהם אנו אומרים סליחות, שבמרכזן אמירת י"ג מידות של רחמים, מובילים אותנו אל יום הכיפורים ואל תפילת הנעילה (בתפילות ראש השנה=יום הדין, לא שילבו חז"ל אמירת י"ג מידות). הדגש הוא על חיפוש קשר וקרבה אל הקב"ה, תוך מתן מקום מיוחד דווקא למידות הרחמים.

אם כבנים ואם כעבדים - רחמנו. בתקופה זו הבטיח הקב"ה למשה רבנו מחילה בחסד. וז"ל הגמרא: "ויעבר ד' על פניו ויקרא, אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור, והראה לו למשה סדר תפלה. אמר לו: כל זמן שישראל חוטאים - יעשו לפני כסדר הזה, ואני מוחל להם" (ראש השנה דף יז ע"ב). גם אמירת הסליחות מטרתן להביא אותנו למצב של "וַאֲנִי קָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לִי טוֹב".

סוכות - הכניסה לסוכה יש לה משמעות ברורה של מציאת מחסה תחת כנפי השכינה. השהיה בסוכה בכל רמ"ח האיברים ושס"ה הגידים מבטאת את הקירבה הגדולה ביותר- הכנסה לחופה. הבית הרוחני שהסוכה מסמלת הוא הבית של כנסת ישראל וקודשא בריך הוא. האושפיזין המוזמנים בכל יום הם האורחים שמוזמנים לחתונה, שהרי חתונה ללא אורחים איננה חתונה ואף מבחינה הלכתית אין לה דין של נישואין. לכן ברור כי כל יהודי ויהודיה הנכנסים לסוכה מכריזים בקול רם: "וַאֲנִי קָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לִי טוֹב".

הבה נתפלל כי נזכה כולנו, כלל ישראל, בימים מיוחדים אלה הפותחים את השנה החדשה, להתקרב אל הקב"ה ולזכות בסליחתו ומחילתו, לחזור ולחוש בעצמה כי "וַאֲנִי קָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לִי טוֹב".

לע"נ מר שמואל שמש ז"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלביע י"ז בסיוון תשע"ד	לע"נ רבי יעקב בן אברהם ועישה וחנה בת יעיש ושמחה סבג ז"ל	לע"נ ר' מאיר בן יחזקאל שרגא ברכפלד ז"ל	לע"נ מרת שרה ונגרובסקי בת ר' משה זאב ע"ה נלביע י' בתמוז תשע"ד	לע"נ הרב אשר וסרטיל ז"ל נלביע ט' בכסלו תשס"ט

לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד

חמדת הדף היומי

התערבות הציבור בחינוך של ההורים

הרב עקיבא כהנא

עולם הכללי נידונה בהרחבה השאלה, מתי המדינה יכולה לומר להורים כיצד לחנך את הילדים. לצערי, בהלכה לא מצאתי התייחסות מפורשת לנושא, ואתייחס לנושא מבחינת המקורות שנמצאים לפנינו: **במשנה בניזיר (כח, ב) נאמר** שהאב יכול להזיר את בנו, והבן נחשב לנזיר. אלא שאם הבן או בני המשפחה מוחים באב הוא מפסיק להיות נזיר. **בגמרא (כט, א) מובאת מחלוקת** בין רבי יוחנן לבין ריש לקיש האם מקור סמכות האב להזיר את בנו היא מכח 'הלכה למשה מסיני', או מכח דין 'חינוך' המוטל על האבא כלפי בנו.

הגמרא מקשה, לפי הטעם שסמכות האב להזיר את בנו היא מדין 'חינוך', מדוע כשהאב רוצה לחנך את בנו להיות נזיר יכולים הקרובים להתערב בחינוך הבן, ומחאתם נשמעת ואכן נזירות הבן תתבטל?

הגמרא מיישבת ש: "כל חינוך דלא חשיב לא ניחא ליה", כלומר, באופן שהאב רוצה לחנך את הבן להיות נזיר, הדבר נחשב לביזיון של הבן, משום שהבן מתגלח בסוף הנזירות, וזהו ביזיון עבורו (תוספות), לכן יש לקרובים סמכות למחות באב ולומר לו שהם אינם מסכימים. אם אכן הקרובים ימחו, מחאתם תחייב את האב, ויאסר על האב לחנך את הבן בצורה כזו המבזה את הבן, וכתוצאה מכך הנזירות תתבטל.

כלומר, למעשה, לאנשים אחרים המרגישים קשורים למשפחה, וגם אולי נפגעים מצורת חינוך זו של האב, יש זכות למנוע מהאב לחנך את בניו בדרך שאינה מקובלת אצלם.

הגמרא בקידושין (יח, א) כתבה שאדם שמכר את בתו לאמה, ומשפחתו רוצה לפדות אותה משום שהיא טוענת שאין זה מכובד, אך האבא אינו מסכים שמשפחתו תפדה אותה משום שהוא טוען שאין לו כסף לפרנס אותה כשהיא בביתו, ולכן הוא מעדיף שהיא תהיה שפחה בבתי אחרים ותקבל מהם את המזונות, אין שומעים לאב, ובני המשפחה יכולים לפדות את הבת בניגוד לרצון האב (לפי פירוש תוספות שם ד"ה אמר אביי). **יש הסבורים** גם שכופים את האב לפדות את הבת בחזרה בכל מקרה (רמב"ם עבדים ד, ב במשנה למלך עבדים ד, ב ובחכם צבי שהובא לקמן דנים בהרחבה בשיטות השונות בפירוש הסוגיה).

להלן דוגמא נוספת להתערבות וכפיית האב להתייחס לילדיו באופן שונה ממה שהוא רצה, וזאת כדי למנוע ביזיון מהקרובים.

חכם צבי (ליקוטי תשובות סימן קיב בשם אביו, מופיע בשאלת יעבץ חלק א סימנים ב-ג) הוסיף שלבני המשפחה יש זכות לא רק לפדות אחרי שהאב מכר, אלא גם למנוע את האב מלמכור את הבת בגלל בושתם, וזאת משום שהם מתביישים שבת ממשפחתם תימכר לאמה, אלא שאם הם מוחים באב הם חייבים לשלם לאב את הכסף שהיה יכול להרוויח ממכירת בתו. הוא לומד זאת מדברי האור זרוע שיובא בהמשך.

דין מעניין נוסף נמצא במסכת כתובות (מא, א), שם הגמרא מביאה את דעת רבי שמעון הקובע שאדם שהודה בפני בית הדין שפיתה נערה, אינו נאמן, זאת משום שאף אדם אינו נאמן לגרום חובה לנערה ולגרום לה לבושה אף שעל ידי זה הוא מתחייב לה בכסף. הגמרא מציינת שגם אם אבי הנערה אומר שהוא מסכים לקבל את הודאתו, ורוצה לקבל כסף מהמוודה, הוא לא יכול לגרום לנערה לפגם, זאת משום שבני המשפחה האחרים טוענים שייגרם להם בושת מכך.

שוב רואים שאדם אינו יכול לגרום בושת לבנו, כאשר זה בא על חשבון אנשים אחרים שדואגים לבושת שלהם, או לבושת שלו. אם כי שם ניתן לבאר שהמעשה מוציא שם רע על המשפחה, ולכן המשפחה מתנגדת להודאה, ולא אכפת להם מעשית מהתייחסות האב ביחס לבתו.

מקרה נוסף שמופיע **בגמרא בבבא קמא (פד, א) שהביאה סיפור** על חמור שאכל יד של ילד, והגמרא רצתה לשום את נזק הילד לפי החשבון כמה היה נמכר אם היה עבד. האבא התנגד לקבל כסף בצורה כזו, משום שהדבר מבזה אותו שישומו את הבן שלו כעבד, ורב פפא בר שמואל אמר לו שאם הוא מסכים לקבל על עצמו את הסכום ולפצות את הילד כשהוא יגדל, יש לו זכות שלא להסכים לשומא מבזה זו.

מכך למד האור זרוע (ג, קכד) שאדם הרוצה להתעסק בעסק שעלול לבזות את קרוביו, לקרוביו יש זכות למחות בעדו מלעשות כן, ובלבד שהם ישלמו לו על ההפסד שנגרם לו בגלל רצונם שלא להתבזות. כלומר, לא רק שהקרובים יכולים להחליט לקרובם איך יחנך את בנו, הם יכולים להחליט בעבורו כיצד לנהוג בעצמו.

החכם צבי (שם) הקשה שלכאורה משמע מגמרא זו להיפך שהרי שם מדובר כשהשומא שרוצים לשום את הבן גורמת לביזיון לבן, ובכל זאת אם האבא היה רוצה בשומא הוא היה יכול לעשות דבר שיגרום לביזיון הבן, על מנת שישתכר וירוויח כסף? ולכאורה זה נגד מה שלמדנו לעיל שצריך לבדוק גם עם הקרובים, ולאבא אין זכות לעשות לילדיו דברים מבזים אם הקרובים אינם מסכימים?

הוא מתרץ: שיש להבדיל בין מעשה שהוא בזיון אמיתי שרוב האנשים אינם מסכימים לעשות לבניהם, לבין בזיון שרק הורים 'אניני טעם' אינם מסכימים לעשות. אם אכן האפשרות לשום כעבד היה ביזיון אובייקטיבי לא היה יכול האבא לעשות זאת משום שזה גורם לביזיון גם לקרובים. ורק משום שהביזיון הוא סובייקטיבי, ורק האב, בהיותו 'אנין טעם' הרגיש זאת, לכן לא יכולים הקרובים להתערב בדבריו, והדבר נתון לבחירתו אם לעשות את השומא הזו, או לשלם כסף לבנו ולוותר עליה.

עד כאן ראינו שאם אכן הקרובים מוחים, הם יכולים להתערב לאב אם הוא רוצה לגרום ביזיון לבניו לצרכיו או לצורך חינוכי מסוים. אך, האם ניתן ללמוד מזה לבית הדין או לעניין זה למדינה שהיא המייצגת את הציבור למנוע מהאב לחנך את בנו בצורה מבזזה?

החכם צבי הוסיף שאין לומר שרק אם הקרובים מוחים בפועל, מחייבים את האב להימנע מלעשות את הדברים המבזים הנ"ל, אלא גם אם הקרובים לא מוחים יתכן שיש צער לאלו שמתו, או לאחרים שאינם כאן, ולכן תמיד יהיה בזיון למישהו מהמשפחה שחי או שמת (וכמובן לא ניתן לשאול אותו אם הוא מסכים) לכן מוטל על בית הדין למחות באב כשעושה מעשים שאינם ראויים.

כמו כן, מדברי **הרב יוסף ענגיל (בית האוצר מערכה א-ב עמוד 2)** נראה שבגמרא בניזיר דברי הקרובים הם רק ראייה שהחינוך הזה 'לא חשיב לאינשי', ולכן לאבא אין סמכות להכריח את בנו לעשות דבר שאינו מצווה, ו'לא ניחא ליה' לבן. ומדבריו עולה שאין כלל סמכות לאב לחנך את בנו באופנים שמן הסתם הבן לא ירצה אותם, ואינם מצווה.

סיכום: מהדברים שהבאנו לעיל עולה שבמקרים שבהם האב רוצה להשתכר תוך ביזוי הילדים, יכולים הקרובים למחות בו, ולמנוע ממנו לעשות זאת, וגם על בית הדין מוטלת החובה לעשות כן. כמו כן, במידה והקרובים מסכימים לשלם עבור הפסד האב, הם יכולים למנוע ממנו גם דברים שנראים בעינייהם כביזיון למשפחה כולה, ובכך למנוע ממנו לעשות דברים לעצמו או לבנו, וזאת במידה והביזיון אכן הוא בזיון אמיתי בעיני רוב האנשים. לעומת זאת, אם הביזיון נחשב לביזיון רק בעיני האב, הוא יכול למנועו מבנו, רק אם במידה ונגרם לו הפסד הוא משלם לו על הפסדו.

הרב יוני לביא, מנהל מוקד "חברים מקשיבים" לנוער (טל': 1599-5000-54 בכל ערב, ובאתר: makshivim.org.il)
ופעיל ב'לב אבות' - קו יעוץ להורי מתבגרים (טל': 02-9973232 ובאינטרנט levavot.org.il)

"רק רציתי לבקש... סליחה"

הסתו בפתח, מביא בכנפיו משב רוח מרענן, וצלילים מתוקים של התחדשות וטהרה. באופן טבעי העין נמשכת להתמקד בדברים הגדולים, הקשים. במריבות האימות ובסכסוכים הנושנים. היא נוטה להחמיץ את הדברים הקטנים. הבנאליים, היומיומיים. אך אולי המפתח לשינוי טמון דווקא שם. כי האמת היא שהם אלו שעושים את החיים שלנו למה ש'הם. אם רק נעז להישיר אליהם מבט, יש תקווה ש'יפה וְשֹׁנָה תהא השנה הבאה עלינו לטובה.

רק רציתי לבקש...

סליחה מאשתי על ששוב לא הבאתי לך פרחים לְשָׁבֶת. על שִׁבְמָקוֹם להקשיב לך, להזדהות ולהשתתף ברגשותיך, אני עסוק בלתת עצות, לשפוט ולבקר. סליחה על ששכחתי את יום ההולדת שלך, שלא זכרתי את יום הנישואין שלנו, ושלא שמתי לב לשמלה החדשה שקניתי. סליחה שלא פירגנתי לך מספיק על הכלים השטופים, הבית המסודר והילדים הרחוצים והמחייכים, ורק שאלתי 'ארוחת הערב כבר מוכנה?'. סליחה שכבר המון זמן לא אמרתי לך כמה אני אוהב אותך וזקוק לך, וְשִׁבְחִי שאין לי מושג מה עשיתי שאלוקים נתן לי את המתנה הכי טובה שיכולתי לדמיין לעצמי. **אותך.**

סליחה מהבן שלי, שאני כל-כך ממהר ולחוץ בבוקר, ולפעמים כל הדרך לגן רק עסוק בלבדוק מיילים בסלולארי ולעבור על יומן הפגישות. אני גורר אותך אחריי בצעדים גדולים, מקשיב ברבע אוזן לסיפורים שלך, ורק ברכב, ברמזור, נזכר שלא נפרדתי ממך כמו שצריך, בחיבוק ונשיקה של אבא. סליחה, ילדים שלי, שאני מקשיב לכם לפעמים תוך כדי קריאת עיתון, צפיה בטלוויזיה או סימוס, ושאני מאפשר לצלצל טלפון לקטוע את הרגעים הקסומים של הסיפור לפני השינה.

סליחה מההורים שלי, שרק עכשיו, כשגם אני אבא, אני מתחיל לקלוט מה עשיתם למעני כל השנים. סליחה שהייתי כזה מעצבן בגיל ההתבגרות, וגם קצת לפני ואחריי. שידעתי בעיקר לדרוש את מה שימגיע לי, מבלי לתת תמורה או לפחות להעריך, אפילו אלפית מהטוב שהשפעתם עלי.

סליחה מהקופאית, ממנקה הרחובות, מהמאבטח בקניון ושאר האנשים ה'שקופים', שהשתמשתי בכס או סתם חלפתי על פניכם, ולא זכרתי שעומדים כאן בני-אדם. עם משפחה וילדים, עם רגשות וצרכים, עם כאבים ותקוות. סליחה שלא התייחסתי לכך שמאחורי המדים הייצוגיים והאחידים פועם לב אנושי.

סליחה מהחברים הרווקים שלי, שלא מספיק חשבתי עליכם והצעתי הצעות. יש לי אלף תירוצים והצדקות, אבל משום מה זה לא מספק אפילו אותי. מאז שהתחתנתי הקשר שלנו הלך ודעך, למרות שנשבעתי לעצמי בתור רווק, שלי זה לא יקרה.

סליחה מהשכנים בבניין על הרעש שהילדים שלי עושים בין שתיים לארבע. וגם לפני כן ואחרי כן. סליחה מהשכן ממול על כל הפעמים שתפסתי לו את החניה 'רק לכמה דקות' שהפכו לשעות, על שאני תמיד מאחר לשלם לועד בית, וסליחה על הפעם ההיא שכשהגעתי לפח גיליתי את החור הקטן בשקית ואת השובל הנוטף שהשאיר אחריי. באמת שהתכוונתי לנקות, אבל הייתי עם בגדים יפים ונורא מיהרתי לחתונה, וכשחזרתי מאוחר בלילה, גיליתי שגב' ליון הקשישה, כבר שטפה בעצמה את הכול. סליחה שחוץ מ'בוקר טוב', 'שבת שלום' ולשלם ארנונה לאותה עירייה, אין שום יחסים בינינו, השכנים. חבל.

סליחה מכל מי שספג השנה את נחת זרועה של הלשון שלי. סליחה מהר"מ המסור של הבן שלי שחטף ממני על הראש, מהעובד החדש במשרד שהוצאתי עליו את התסכול על ביטול העיסקה הגדולה, וסתם כך, מכל העדות שנהניתי לספר עליהם בדיחות והאשמתי אותם בקמצנות, עצבנות וטמטום בלי לעשות חשבון לאף אחד.

סליחה מתפילת שחרית שתופסת אותי עם קורי שנה בעיניים כשהמוח עוד לא מתפקד, ממנחה שנוחתת בדיוק באמצע היום כשאני רץ מפגישה לשיבה וטרוד באלף דברים, ומערבית שמגיעה בעשר בלילה כשאני כבר הרוג ורק חושב על המפגש עם המיטה.

סליחה מתפילת שבת, אבל הפעם באמת שאי אפשר להאשים אותי. לא ראיתי את שמוליק כבר שבועים, חזי בדיוק חזר מאיטליה והשו"ת סמס הפעם באמת היה חבל על הזמן. סליחה משמוליק הגבאי שאני תמיד מייבש אותו ולא מוכן להיות חזן, ובתור צ'ופר משאיר לו מזכרת סידור רינת ישראל וחומש קורן שהוא צריך לאסוף ולסדר חזרה בארון.

סליחה מהדף היומי. אשתי לחצה ואני דווקא ניסיתי, אבל כששפיצר שאל אותי אם אני יכול לנחור קצת יותר בשקט וְשִׁאֲוִלֵי הכרית תהיה יותר נוחה מאשר מסכת יבמות, החלטתי לוותר.

סליחה מאלוקים, אבל לא ככה דמיינתי את מערכת היחסים שלנו. מין 'שלום-שלום' חטוף כזה. מפגש טכני, קר, משעמם. היו לי חלומות על משהו אחר לגמרי. חם, מרגש, מעצים. לאן כל זה הלך לאיבוד?!

סליחה מעצמי על ששוב חלפה לה עוד שנה, ואני מסתכל במראה ובלב מנקרת השאלה: 'האם זה באמת האדם שאני רוצה לראות עומד מולי?!'. סליחה מכל מי שביקשתי ממנו סליחה גם בשנה שעברה. ולפני שנתיים. וחמש. אלוקים, כמה הייתי רוצה שבשנה הבאה לא אצטרך שוב לבקש סליחה על אותם הדברים. תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה. אמן.

(מתוך ח"ב)

San Jose, Costa Rica

סן חוזה, קוסטה-ריקה
אדר ב' תשנ"ב

דין טהרה לאדם שנפטר עקב מחלה מסוכנת ומדבקת, ל"ע

שאלה

דיני קבורה וטהרה לאדם שנפטר מכולרה או מ"אידס", מהם?

תשובה

מנהג טהרה קדום ביותר¹ ויש להקפיד לקיימו², ולכן גם מי שהיה חולה במחלה מדבקת, יש לטהרו כנהוג, אלא שיש לנהוג בזהירות ומתוך הקפדה על סטריליות, כך שמטהרים לא יידבקו, ולכן ילבשו כפפות ובגדים מיוחדים וכדו'. ואף יתייעצו עם רופא בדבר האמצעים הדרושים. כמו כן מן הראוי שהמטהרים יקבלו את כל החיסונים האפשריים³, ומובן מאליו שיש לדאוג גם לסטריליות המיטה או הארון, כך שהעוסקים בהמשך הקבורה לא יידבקו. אמנם, במקום סכנה (כאשר אי אפשר לנקוט אמצעי-הזהירות הנדרשים) יש לקבורו בלא טהרה⁴, אך כאמור נראה שאפשר לנקוט אמצעים אלה.

¹ עיין שבת (קנא ע"א). "ספר חסידים", (עמ' תמו), "גשר החיים" (ח"א עמ' צד וח"ב עמ' עז ואילך).
² עיין שו"ת "חתם סופר" (יורה דעה סי' שכז) שטרם להסביר מנהגי חברה קדישא, ו"גשר החיים" (ח"ב פ"ו) בעניין הבדיקה הפנימית.
³ בבירור שערכנו בגחש"א "קהילת ירושלים", הוברר שהמטהרים מקבלים את כל החיסונים האפשריים, ודרכם ללבוש כפפות בטהרת כל מת, ואינם משנים מסדר טהרת המת.
⁴ שהרי פיקוח-נפש דוחה שבת "שאין משפטי התורה נקמה בעולם אלא רחמים וחסד ושלוש בעולם", רמב"ם (פ"ב מהל' שבת ה' ג) וקל וחומר בנדון דידן. ודומה למה שכתב ב"גשר החיים" (ח"א עמ' צח) שלא לערוך בדיקה פנימית (הנהוגה בארץ-ישראל) במחלה מדבקת. יש לציין שגם בבעלי חבורות (כגון מי שנפל מגג או שנפטר מניתוח, ר"ל) אין עורכים טהרה (רמ"א שו"ע יורה דעה סי' שסד, ד ובנושאי כלים שם).

בשם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרייך הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

גם אני מאשר:
הרב שאול ישראלי

יצא לאור! שו"ת במראה הבזק, חלק שמיני.

תשובות לשאלות מרבני הגולה. התשובות מתמודדות עם המציאות בעולם מודרני מתפתח בדרך של "דרכיה דרכי נעם". הספרים עוסקים בארבעת חלקי השלחן ערוך. תוך ניסיון לקחת בחשבון גם את החלק החמישי ההופך את התורה ל"תורת חיים".

הספר משטר ומדינה בישראל על פי התורה (4 כרכים) מאת הרב נפתלי בר אילן, יצא לאור בעריכה חדשה בהוצאת מכון "ארץ חמדה".

הספר מתמודד עם אתגרי השעה הניצבים בפני המדינה היהודית העצמאית ע"י ניתוח ובירור מקיפים במקורות. בין הנושאים הנדונים - משטר דמוקרטי ומלוכני, שלטון החוק, הפרדת רשויות, ביקורת שיפוטית, טוהר השלטון, מדיניות פיסקלית ומוניטריית, שירותי רווחה, סל תרופות, איכות הסביבה, משפט בינלאומי, אמנת ג'נבה, כבוד האדם וחירותו, פיתוח האישיות, זכויות אזרח ועוד ועוד.

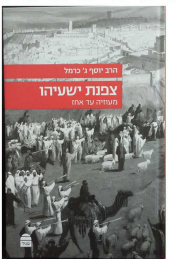
זכה בפרס הרב קוק ובפרס הרב ישראלי של מכון ארץ חמדה.

לרכישה

חדש - "צפנת ישעיהו" מאת הרב יוסף כרמל

הנביא ישעיהו פעל באחת מהתקופות הסוערות והדרמטיות ביותר בחיי האומה הישראלית, תקופה של ציפייה למשיח שנשברה ברעש אדמה נורא, וחוללה גם מהפך רוחני ופוליטי. האור בקצה המנהרה הפציע שוב רק בימיו של חזקיהו. צפנת ישעיהו: מעוזיה עד אחז מפגיש אותנו עם שלושה מלכים שעמדו בצומת היסטורי זה בתולדות עמנו: עוזיה, המלך שדרש את האלוהים אך לקה בצרעת בעקבות חטאו; יותם, המלך הצדיק ביותר בתולדות עמנו; ואחז, המלך אשר הכיר בקב"ה אבל לא האמין בהשגחתו. בבואו לנבואות ישעיהו, נצמד הרב כרמל, לדברי חכמינו וגדולי הראשונים, ומציע דרך מרתקת ללימוד תנ"ך בעקבות חז"ל. קריאה זו מבהירה את התכנית האלוהית ומבררת סוגיות עקרוניות באמונה. צפנת ישעיהו מגלה לקורא את משמעות הנבואות לדורו של הנביא ואת הרלוונטיות שלהן לדורנו.

לרכישה